

Gideon, uit 'Inleiding tot de historische boeken'

door: W. Kelly

Richteren 6 - 8

Hoofdstuk 6

Hoofdstuk 6 begint met de voorbereidselen voor een andere en grotere verlossing. Voordat we afsluiten moeten we enkele woorden daarover zeggen. Hier wil de Heilige Geest ons ongetwijfeld voorbereiden op grotere en rijkere lessen. Hier vinden we niet in een enkel vers een richter, die erop uitgestuurd wordt zoals Samgar. Het is ook geen man die in de schaduw stond van een groter licht en de betoonde moed van een vrouw: Barak, die toen hij eenmaal was uitgezonden, kleiner leek in vergelijking met Debora.

Hier vinden we de genade van God, die tussenbeide kwam om een richter te geven, toen de Midjanieten het volk van God al zeven jaar hadden onderdrukt: *“Daarom gaf de HERE hen over in de macht van Midjan gedurende zeven jaar, waarin Midjan de overhand had over Israël. Uit vrees voor Midjan richtten de Israëlieten voor zich de schuilplaatsen in, die in het gebergte liggen, de holen en burchten”* (vs. 2). De Israëlieten waren nog nooit zo vernederd. Ze waren vreemdelingen en vluchtelingen geworden in het land van God, in hun eigen land. Het moet een pijnlijke schande zijn geweest. Maar er was een diepere oorzaak: zij hadden Jahweh vergeten en liepen Baäl achterna, meer dan ooit tevoren. Daarom was er een bewustwordingsproces nodig bij degenen die God kon gebruiken. Wat betekende dit voor God Zelf?

Gideon realiseerde zich dat en hij voelde het des te meer, omdat hij wist dat hun onderworpenheid aan Midjan van God kwam. Dit was nodig vanwege de toestand van Israël. Hij bracht Zijn volk in die verachtelijke toestand. Wat moet God hebben gevoeld, toen Hij zo moest handelen met het volk dat Hij liefhad: *“Wanneer Israël gezaaid had, kwamen Midjan, Amalek en de stammen van het Oosten opdagen en trokken tegen hen op, sloegen hun kamp op in hun gebied en vernielden het veldgewas tot bij Gaza, en lieten geen leeftocht over in Israël, geen schaap, geen rund of ezel. Want zij trokken op met kudden en tenten, en zij kwamen talrijk als sprinkhanen; zij waren niet te tellen, zij, noch hun kamelen, en zij kwamen het land verwoesten, zodat Israël zeer verarmde door toedoen van de Midjanieten. Toen riepen de Israëlieten tot de HERE”* (vs. 3-6).

Hoe aangrijpend is het echter zo'n geschiedenis zich zo vaak te zien herhalen! Iedereen, behalve God, zou

geweigerd hebben naar zo'n noodkreet te luisteren, op zijn minst van de kant van *dit* volk. Want had het niet steeds opnieuw gezondigd? Het was vaak getuchtigd, maar riep in de benauwheid telkens weer tot de HERE. Zodra het verlost was, viel het echter weer terug in de afgodendienst. Dan riep het in de nood tot de HERE en werd gered, om weer terug te vallen, dieper dan tevoren. Alleen God kon zoveel geduld en tedere goedheid met dit volk hebben. Want als de Israëlieten tot Hem riepen in de pijnlijke omstandigheden die Hij over hen bracht vanwege hun zonden, gaf Hij toch weer uitkomst. Het bedroefde Hem en Hij had medelijden met hen: *“Toen nu de Israëlieten tot de HERE riepen vanwege de Midjanieten, zond de HERE een profeet tot de Israëlieten, die tot hen zei: Zo zegt de HERE, de God van Israël: Ik heb u uit Egypte gevoerd en uit het diensthuis geleid; Ik heb u verlost uit de macht der Egyptenaren en uit de macht van allen die u verdrukten, ja, Ik heb hen voor u uit weggedreven en hun land aan u gegeven. En Ik heb tot u gezegd: Ik ben de HERE, uw God; eert dan niet de goden van de Amoriëten, in wier land gij woont. Maar gij hebt naar mijn stem niet geluisterd. Toen kwam de Engel des HEREN en zette zich neer onder de terebint te Ofra, eigendom van de Abiëzriet Joas, terwijl diens zoon Gideon bezig was in de wijnpers tarwe uit te kloppen om die voor de Midjanieten in veiligheid te brengen”* (vs. 7-11).

Let op de tweeledige handelwijze van de HERE. Hij zond eerst een *profeet* en daarna de *Engel*. De eerste kwam om de zonde voor het geweten van de Israëlieten te plaatsen, de tweede om de richter aan te stellen. God wilde Zijn volk van de ellendige gevolgen van hun falen verlossen, maar Hij wilde eerst het kwaad beleden zien. Het is duidelijk dat Gideon uit ervaring wist wat de toestand van het volk was. Zijn situatie symboliseerde die van het volk. Hij was tarwe aan het uitkloppen in de wijnpers, ongetwijfeld uit vrees voor de Midjanieten. De gewoonte taak van een Israëliet kon niet worden uitgevoerd zonder angst te hebben voor hun machtige en talrijke vijanden.

Maar de Engel verscheen hem en zei: *“De HERE is met u, gij dappere held”* (vs. 12). Er gaat kracht uit van deze uitspraak van Jahweh. Wat een bemoediging voor degene die deze woorden mag aanhoren! Inderdaad, voor een man die zich achter een wijnpers verbergt! Is dit Gods keuze om het juk van Midjan te breken? Wat een genade van Zijn kant!

“Maar Gideon zei tot hem: Och, mijn heer, indien de HERE met ons is, waarom is dit alles ons dan overkomen?” Dit toont het standpunt dat hij innam: “(...) indien de HERE met ons is.” Hij zei niet: met mij is. Hij verbond het volk met de naam van Jahweh, niet alleen met zichzelf, wat een onveranderlijk kenmerk van echt geloof en liefde is: “(...) indien de HERE met ons is, waarom is dit alles ons dan overkomen? Waar zijn dan al Zijn wonderen, waarvan onze vaders ons vertelden, als zij zeiden: Heeft de HERE ons niet uit Egypte gevoerd? Maar nu heeft de HERE ons verstoten en ons prijsgegeven aan de greep van Midjan” (vs. 13).

Beide dingen waren juist. Het was Jahweh die hen had gezegend, en het was Jahweh die hen in de hand van de Midjanieten had gegeven. En deze feiten, hoe overweldigend ze ook zijn, zijn precies de zaken die geloof en vertrouwen wekken. Want als het alleen maar Midjan was geweest die hen had onderworpen, dan zou dit geen effect hebben op het geloof. Het zou in feite de loochening van Gods handelen zijn geweest, en van hun relatie met Hem. Maar zo was het niet bij Gideon. Hij zag dat hun ellendige toestand het handelen van God was ten gevolge van hun zonde. Maar dezelfde God, die Zijn volk in de hand van de Midjanieten had gegeven, zei nu tegen de bevende zoon van Manasse: “De HERE is met u, gij dappere held!”

In zijn gedachten ontstond tweestrijd. Zijn hart was ongetwijfeld bezig met de vraag hoe al deze dingen konden gebeuren. Het was niet dat hij twijfelde; maar hij verlangde het uitgelegd te krijgen. Hij realiseerde zich de toestand van het volk voor Gods aangezicht. En Jahweh keek naar hem en zei: “Ga heen in deze uw kracht.” Was het niet genoeg dat Jahweh met hem was, de God die Israël had overgeleverd in de hand van de vijand? De God van Israël Zelf gaf hem de opdracht Zijn volk te bevrijden en de macht van de Midjanieten te verbreken: “Ga heen in deze uw kracht en verlos Israël uit de greep van Midjan. Ik zend u immers? Maar hij zei tot Hem: Och, HERE, waarmee zal ik Israël verlossen? Zie, mijn geslacht is het geringste in Manasse en ik ben de jongste van mijn familie. En de HERE zei tot hem Ik ben met u, daarom zult gij Midjan verslaan als was het één man” (vs. 14-16).

Gideon vroeg een teken, het is waar; en Jahweh antwoordde. Ik wil niet ontkennen dat er zwakheid was in het geloof van Gideon. Er zijn hier schaduwzijden, net zoals in de andere hoofdstukken die we hebben overdacht. Ondanks dat moet worden opgemerkt dat de HERE in genade rekening hield met die zwakheid. En we zien hoe de kracht van God werkzaam was in het hart van Gideon en in zijn optreden. Het is een les die onze aandacht mag trekken. De kracht waardoor God werkt tot Zijn eigen heerlijkheid is in geen geval een bewuste manifestatie van macht. Nooit tevoren had Gideon zich zó klein gevoeld, zijn familie zó arm en hijzelf op de geringste plaats.

En nu is er nog een andere en dieper besef: “Toen begreep Gideon, dat het de Engel des HEREN was, en hij zei: Wee mij, Here HERE! want ik heb de Engel des

HEREN gezien van aangezicht tot aangezicht. Doch de HERE zei tot hem: Vrede zij u! Vrees niet, gij zult niet sterven” (vs. 22-23). Zijn geweten kromp in elkaar in Gods tegenwoordigheid. Het is een natuurlijk effect, dat we meerdere keren in het Oude Testament vinden bij ontmoetingen met de Engel des Heren. Gideons geloof werd echter gesterkt door dat wat de geur van de dood was voor de natuurlijke mens. En hij bouwde een altaar in de zekerheid van het woord dat tot hem werd gesproken en noemde het: “De HERE is vrede!”

Hij vertrouwde op de boodschap die God tot hem richtte en reageerde daarop. Toen hij dit had gedaan als iets tussen hem en God Zelf, kwam een ander belangrijk principe aan het licht. Er is geen fundament voor een bevrijding in overeenstemming met Gods wil, en geen basis voor Zijn uitredding, tenzij alle barrières tussen God en onze ziel zijn weggedaan. Dit is de primaire noodzaak: vrede, dan werk. Er is geen dienst zeker totdat de gelovige zelf vrede met God heeft gevonden.

Aan de andere kant is er nog iets: vóórdat God in overeenstemming met Zijn wil een dienstknecht laat optreden tegenover vreemden en vijanden, zal Hij hem van huis uit laten beginnen. Dat is de volgende les die we zien in de geschiedenis van Gideon. Hoe kun je naar buiten toe optreden, zolang er zonde en schande is voor God in je familie? “Toen nu de mannen van de stad in de vroege morgen opstonden, zie toen was het altaar van Baäl afgebroken, de gewijde paal die daarbij stond, was omgehouden en de tweede stier geofferd op het altaar, dat er gebouwd was. Zij zeiden tot elkander: Wie heeft dit gedaan? En toen zij een onderzoek instelden en navraag deden, zei men: Gideon, de zoon van Joas, heeft dit gedaan. Daarop zeiden de mannen van de stad tot Joas: Breng uw zoon naar buiten: hij moet sterven, omdat hij het altaar van Baäl heeft afgebroken en de gewijde paal omgehouden, die daarbij stond. Maar Joas zei tot allen, die bij hem stonden: Wilt gij voor Baäl strijden? Of wilt gij hem helpen? Wie voor hem strijdt, zal nog deze morgen ter dood gebracht worden. Indien hij een god is, laat hij voor zichzelf strijden, nu iemand zijn altaar neergehaald heeft. En men gaf hem op die dag de naam Jerubbaäl, daar men zei: Baäl strijde met hem, nu hij diens altaar afgebroken heeft” (vs. 28-32).

Zo beloont de HERE geloof zonder compromis. Gods wil was expliciet aan Gideon bekendgemaakt en hij kon alleen maar de dood verwachten, als dit geen opdracht van Godswege was geweest. Maar wat er ook mag gebeuren: “wie de wil van God doet, blijft tot in eeuwigheid.”¹ Gideon was bereid alle consequenties te dragen. Ik zeg natuurlijk niet dat hij al die heerlijke woorden kende, die Johannes tot ons richt. Maar hij had intuïtief de gedachte dat hij moest gehoorzamen aan de wil van Jahweh, die een einde wilde maken aan de oneer die Hem werd aangedaan in zijn ouderlijk huis. Want het zou een enorme tegenstrijdigheid zijn

¹ 1 Joh. 2:17

geweest als hij eropuit getrokken was om de heidense vijanden van Israël te verslaan, terwijl *Baal* vereerd werd in het huis van zijn vader. Natuurlijk, als zoon was het moeilijk voor hem om af te rekenen met de afgodendienst in het huis van zijn vader. Voor iemand die niet verborg dat hij gering was, zoals we zagen toen de Engel pas aan hem verscheen, was er nog een groter probleem om zich te bemoeien met dingen die de vooroordelen van de familie en de stam Manasse zouden schokken. Want er is niets dat zo schokt dan dat wat een religie als niets beschouwt.

Nogmaals, wat de schijn ook mag zijn, er is niets dat zo nederig maakt als *gehoorzaamheid*. Ook is er niets zo vast als *geloof*. Er zijn veel mensen die denken dat de wil van de mens het enige is dat krachtig is. Het is een groot misverstand. De eigen wil – de actie en energie van het vlees – is wisselvallig; het gaat gauw over. Maar “*wie de wil van God doet, blijft tot in eeuwigheid.*” Er is nooit continuïteit, behalve in het *gehoorzamen* aan de wil van God. Gideon ging voort in deze zijn kracht. Maar zijn kracht was getoond in het huis van zijn vader, voordat die geopenbaard kon worden daarbuiten. Hij kreeg een nieuwe naam in verband met de verslagen afgod, voordat slag geleverd werd met de Midjanieten. Wij zien alle Midjanieten nu bijeenvergaderd in Jizreël, want Satan was geprikkeld. De HERE kwam Gideon opnieuw tegemoet naar aanleiding van zijn vragen en gaf hem herhaaldelijk een teken, zoals we aan het eind van het hoofdstuk zien.

Hoofdstuk 7

Het volgende hoofdstuk laat zijn openbare optreden zien. De Israëlieten werden rondom hem verzameld. Zijn stoutmoedige belijdenis van Jahweh zou spoedig bekend worden. Ze wisten allemaal heel goed hoe zondig het was, in het bijzonder voor Israël, om Baäl te dienen. “*En de HERE zei tot Gideon: Er is te veel krijgsvolk bij u*” (vs. 2). Wat een zegen is het Iemand te hebben die ons leidt, die volkomen onafhankelijk is van de omstandigheden. “*Er is te veel krijgsvolk bij u.*” Er was nog nooit zoiets gezegd aan het begin van een oorlog. Misschien dat het principe kan worden gezien bij de selectie van de strijders, die Pinechas koos uit de twaalf stammen om tegen dezelfde Midjanieten te vechten (Num. 31). Voordat Mozes tot zijn voorgeslacht werd vergaderd, waren de Israëlieten in Gods oog ook met teveel krijgsvolk om oorlog te voeren met een menigte die talrijk was als sprinkhanen.

Het is goed als *God* voor ons beslist, of dat nu is in vredestijd of oorlog, in dienstwerk of lijden: “*Er is te veel krijgsvolk bij u dan dat Ik Midjan in hun macht zou geven; anders zou Israël zich tegen Mij kunnen beroemen, zeggende: mijn eigen hand heeft mij verlost. Nu dan, roep ten aanhoren van het volk: wie bang is en beeft, laat hem terugkeren en wegsluipen van het gebergte Gilead. Toen keerden er tweeëntwintigduizend van het krijgsvolk terug en er bleven tienduizend over*” (vs. 2-3).

Dit was een directe verwijzing naar een gebod uit de oorlogswetten: “*Verder zullen de opziensers nog tot het volk zeggen: Wie is bevreesd en week van hart? Hij mag heengaan en naar zijn huis terugkeren, opdat het hart van zijn broeders niet versmelt zoals het zijne*” (Deut. 20:8). Hoe kostbaar is het uit de mond van God hier de herhaling te horen van het woord dat Hij Mozes had geboden. “*Toen keerden er tweeëntwintigduizend van het krijgsvolk terug en er bleven tienduizend over.*”

Dit waren er echter nog teveel voor het doel dat de HERE had: “*Maar de HERE zei tot Gideon: Nog is er te veel krijgsvolk; doe het afdalen naar het water, dan zal Ik hen daar voor u schiften. Ieder van wie Ik u zeggen zal: deze zal met u gaan, die zal met u gaan, maar ieder van wie Ik u zeggen zal: deze zal niet met u gaan, die zal niet gaan*” (vs. 4). De wortel van het kwaad, die de afwijking had veroorzaakt, was dat het volk niet meer op prijs stelde wat *God* hun had gegeven. Ze wilden in het begin niet strijden en toen ze eenmaal gewend waren geraakt aan de aanwezigheid van de vijanden van Jahweh, waren ze zelf in afgoderij vervallen. De grote les die zij moesten leren was wie *Jahweh* voor Zijn volk was. Voor Israël was het geen kwestie van aantallen of van wapentuig maar van *Jahweh*, die alleen diegenen wilde gebruiken die op Hem vertrouwden, van wie het hart naar Hem uitging.

Zodoende werden ze onderworpen aan een vreemde maar onderzoekende test: “*Al wie met zijn tong het water opslurpt als een hond, die zult gij afzonderen van al degenen, die op hun knieën gaan liggen om te drinken*” (vs. 5). De keus viel niet op degenen die het water met het gemak als in normale tijden dronken. Want precies daarvan, van hun eigen aanzien en gemak moesten ze worden verlost. Hier was het geen kwestie van angst voor de strijd, maar van complete toewijding aan de HERE en aan de taak dat wachtte. Wij moeten ons niet wikkelen in de zorgen van het leven, om goede soldaten van Jezus Christus te kunnen zijn. Wie op mensen ziet, denkt eraan dat het een gevecht van man tegen man zal worden. Maar het geloof dat op God rekt, wil zelfs als een *hond* voor Hem geteld worden. De strijders die God kan gebruiken, moeten niet hun gemak of eer zoeken. Het waren mannen die zó op het woord en werk van de HERE waren gericht, dat zij de verfrissing onderweg op een haastige, verachtelijke manier tot zich namen en dat goed genoeg voor hen vonden. Hun harten waren gericht op de taak die voor hen lag, en niet op hun eigen belangen.

Dit bracht scheiding tussen hen die niet op zichzelf zagen maar op wat *God* hun te doen gaf, en degenen die ook in deze omstandigheden bleven vasthouden aan hun *eigen* gewoonten en hun *eigen* wensen. Dat is geloof ik de zin, de intentie van de proef: met een handvol van dit soort mannen moest Gideon zijn taak volbrengen: “*Door de driehonderd mannen, die geslurpt hebben, zal Ik u verlossen: Ik zal Midjan in uw macht geven; maar al het overige volk kan heengaan, ieder naar zijn woonplaats*” (vs. 7).

Dan komt er nog een bijzondere opdracht van God, met weer een les ook voor ons: “*In die nacht zei de HERE*

tot hem: *Sta op, val de legerplaats binnen, want Ik heb die in uw macht gegeven*” (vs. 9). Gideon werd aangespoord om een heel gevaarlijke opdracht uit te voeren. Maar wat was dat voor de HERE? Wij moeten alleen gehoorzamen. *“Indien gij echter bevreesd zijt om die binnen te vallen, daal dan met uw dienaar Pura af naar de legerplaats; dan zult gij horen wat zij zeggen; daarna zullen uw handen gesterkt worden en zult gij de legerplaats binnenvallen. Toen daalde hij met zijn dienaar Pura af tot aan de voorposten van de strijdmacht in de legerplaats”* (vs. 10-11).

Er is geen boek op de wereld vergelijkbaar met de Bijbel in transparantie. Op een kalme wijze schrijft de geïnspireerde schrijver over zowel Gideons angst als over zijn moed: *“Indien gij echter bevreesd zijt om die binnen te vallen, daal dan met uw dienaar Pura af naar de legerplaats.”* Wie anders dan God kon dit zo simpel zeggen? Gideon was inderdaad bang en hij nam zijn dienstknecht mee. Waar bleef de eer voor de succesvolle strijder? De eer behoorde aan God alleen: *“Midjan nu en Amalek en al de stammen van het Oosten lagen in de vlakke, talrijk als sprinkhanen, en hun kamelen waren ontelbaar, talrijk als het zand aan de oever der zee. Toen Gideon aankwam, vertelde juist een man een droom aan zijn makker en zei: Ik heb een droom gehad; zie, een gerstebroodkoek rolde de legerplaats van Midjan binnen, kwam tot aan de tent, stootte die om, zodat ze neerviel, en keerde ze onderstboven, en daar lag de tent. Toen antwoordde zijn makker en zei: Dit is niet anders dan het zwaard van Gideon, de zoon van Joas, de Israëliet; God heeft Midjan en de gehele legerplaats in zijn macht gegeven.*

Zodra Gideon het verhaal van de droom en de uitlegging daarvan gehoord had, boog hij zich in aanbidding neder; daarop keerde hij terug naar de legerplaats van Israël en zei: Staat op, want de HERE heeft de legerplaats van Midjan in uw macht gegeven. Toen verdeelde hij de driehonderd man in drie groepen en gaf hun allen horens en ledige kruiken in de hand met fakkels binnen in de kruiken” (vs. 12-16).

Het gerstebrood was op zich niet indrukwekkend in de ogen van mensen. Maar op deze manier verlostte God: niet door kennis, kracht of rijkdom, maar door Zijn Geest die werkte in een gering instrument. Gideon kwam tot aanbidding, toen hij de uitlegging van de droom hoorde. Zijn vertrouwen was op de HERE gericht. Hij was kleiner dan ooit in zijn eigen ogen. Gods Geest vervulde hem en het volk van God kreeg daardoor een grote plaats: *“want de HERE heeft de legerplaats van Midjan in uw (niet: mijn) macht gegeven”* (vs. 15). Wij zien dat hun huidige toestand even gering was als het aantal mannen. Alles moest van Jahweh komen, maar zó zijn Zijn wegen. En Gideons geloof zag het allemaal gebeuren.

Gideon nu en de mannen die bij hem waren, arriveerden bij het begin van de middelste nachtwaak, *“toen men juist de wachtposten had uitgezet. Toen bliezen zij op de horens, terwijl zij de kruiken stuksloegen, die zij in de hand hadden”* (vs. 19). Het is een vreemde manier van vechten, maar bevat ook weer

rijke lessen! Wij moeten getuigenis afleggen, niet van onszelf, maar van Christus. Zoals deze mannen op de bazuinen bliezen en de kruiken stuksloegen. De dood moet in ons werkzaam zijn, en het leven in de Heer die wij dienen – zoals zij de aarden kruiken braken, zodat het licht kon gaan schijnen. Want het is niet genoeg dat wij het licht van Gods glorie zien in Christus. God wil dat het steeds meer in ons gereflecteerd wordt, doordat wij veranderd worden naar het beeld van Christus, als door de Heer, de Geest.²

De aanvalskreet werd gehoord: *“Het zwaard van de HERE en van Gideon! Daarbij bleven zij staan, ieder op zijn plaats, rondom de legerplaats, maar het gehele leger ging op de loop en vluchtte al schreeuwend. Terwijl nu de driehonderd op de horens bliezen, richtte de HERE in de gehele legerplaats het zwaard van de een tegen de ander, en het leger vluchtte tot Beth-Hassitta, in de richting van Serera tot aan de oever van Abel-Mechola boven Tabbat”* (vs. 21-22). Het was niet hun vaardigheid of hun dapperheid, maar het was hun getuigenis dat gebruikt werd, het getuigenis aangaande de zaak van Jahweh, Zijn wil en Zijn verlossing van het juk van de Midjanieten door hun hand.

Hoewel het geloof niet vertrouwt op mensen in de oorlogen van de HERE, zien wij dat velen pas deelnamen aan de strijd toen de vijand op de vlucht was geslagen: *“Toen werden de mannen van Israël bijeengeroepen uit Naftali en uit Aser en uit geheel Manasse en zij achtervolgden Midjan. Ook zond Gideon boden uit in het gehele gebergte van Efraïm met de boodschap: Daalt af de Midjanieten tegemoet”* (vs. 23-24). De daarop volgende overwinning was compleet.

Hoofdstuk 8

Velen van hen die geen zin hadden in de strijd toen het nog slecht ervoor stond, traden nu echter naar voren met kritiek op de overwinnaar: *“Toen zeiden de mannen van Efraïm tot hem: Wat is dit voor een handelwijze jegens ons, dat gij ons niet hebt opgeroepen, toen gij ten strijde trok tegen Midjan? En zij maakten hem hevige verwijten. Maar hij antwoordde hun: Wat heb ik nu gedaan in vergelijking met u? Is de nalezing van Efraïm niet beter dan de wijnoogst van Abiëzer?”* (vs. 1-2).

Het is bewonderenswaardig te zien hoe Gideon met zulke heethoofden weet om te gaan, mensen die maar weinig hadden gedaan om de overwinning zeker te stellen. De mannen van Efraïm hadden ongetwijfeld een bijdrage geleverd, en wat Gideon zei was helemaal juist. Iedereen weet, veronderstel ik, dat de vernietiging van een leger veel groter is wanneer de strijd voorbij is, dan wanneer die nog gaande is. Degenen die tijdens de gevechten vallen zijn naar verhouding geringer in aantal dan degenen die verslagen worden tijdens de

² 2 Kor. 3:18

vlucht. Daaruit kunnen we opmaken dat het milde antwoord van Gideon strikt genomen juist was. Laten we echter tussen de regels door lezen en de bescheidenheid waarderen van de strijders die het zo zwaar te verduren hadden gehad en aan de grootste gevaren waren blootgesteld, die geen eer voor zichzelf vroegen maar *God* alle eer gaven voor de uitredding van Zijn volk. Helaas is dit even mooi als zeldzaam.

“Toen Gideon aan de Jordaan gekomen was, stak hij over met zijn driehonderd mannen, die ondanks hun vermoedheid de vervolging voortzetten” (vs. 4). Hier vinden we een andere les, die duidelijk is voor de overwinnaars maar pijnlijk voor de anderen. De christen heeft een goddelijke bron van kracht tegen moeheid en matheid. Maar zetten we ondanks dat het werk voort? Paulus wel: *“Eén ding doe ik”* (Fil. 3:14). Hoe weinig begrip was hiervoor! Gideon vroeg voedsel voor zijn driehonderd manschappen, maar werd beschimpt. Hij nam er nota van en de inwoners van Sukkot zouden er op een later tijdstip voor boeten, want het was harteloos. Zodra de overwinning eenmaal zeker was, volgde de straf. Deze tuchtmaatregel tegen Gods volk heeft een donkere zijde. Maar Israël was geroepen om uitdrukking te geven aan Gods regering op aarde, wat de ware uitleg is van al deze dingen. Deze gebeurtenissen zijn soms moeilijk te begrijpen voor de christen, als die niet goed onderwezen is in de verschillende bedelingen.

Het hoofdstuk eindigt met een andere ernstige waarschuwing. Het verzoek van Gideon om de gouden ringen uit de buit werd een struikelblok voor hem en zijn huis. Hoe pijnlijk is dat, broeders! Hoe vaak zien we dat het geloof niet in de pas loopt met de zegen die God geeft! Gideon weigerde het koningschap voor hemzelf en zijn zonen. *“De HERE”* zegt hij, helder en duidelijk, *“zal over u heersen”* (vs. 23). Maar hij wilde het goud uit de buit hebben en maakte er een efod van.

Hij plaatste die in zijn stad Ofra. *“Daar bedreef geheel Israël er overspelig afgoderij mee; hij werd voor Gideon en zijn huis tot een valstrik”* (vs. 27).

Een tijd van vrede volgde daarna, en Gideon overleed in hoge ouderdom. Hij liet zeventig zonen na en een zoon van een bijvrouw. *“En nadat Gideon gestorven was, gingen de Israëlieten opnieuw overspelig de Baäls nalopen en maakten Baäl–Berit tot hun god; de Israëlieten dachten niet aan de HERE, hun God, die hen uit de macht van al hun vijanden rondom gered had, en waren het huis van Jerubbaäl–Gideon niet erkentelijk in verhouding tot al het goede, dat hij aan Israël gedaan had”* (vs. 33-35).

Deze verzen tonen de jammerlijke neergang van het geloof dat zulke grote dingen had gedaan. Want het was moeilijk om de vorm vast te houden van datgene wat alleen ondersteund kan worden door genade uit dezelfde goddelijke bron. Hoe belangrijk voor de christen, en voor de gemeente, is dan ook de permanente aanwezigheid van de Heilige Geest! Maar hoe onvergeeflijk is het een apostolische successie te claimen en daarvan een soort efod te maken. Het is een valstrik voor ieder die de naam van de Heer noemt! Niets kan de plaats innemen van de Geest van God. Want alleen Hij kan de verheerlijking van Christus in de gemeente garanderen. Een uiterlijke vorm, hoe goed bedoeld ook, is geen garantie om bewaard te blijven voor afgoderij. Erger nog, het baant de weg voor elke en iedere afgod, zoals wij dit na Gideons dood zien gebeuren onder de Israëlieten. Zij waren Jahweh en het werktuig van Zijn reddende genade vergeten. Helaas! Het begin van de afwijking lag in Gideons huis, maar ook bij hemzelf. Slechts één Persoon is waardig, Hij alleen.

Oorsprong: Lectures: Introduction to the historical books. 3/6 1874 p. 126

Titel: Judges, Gideon.

Oude Sporen 2009

